

Οι απανταχού

Έλληνες έχουμε την τύχη, θάλεγα την ευλογία, να είμαστε οι κληρονόμοι ενός τεράστιου πολιτισμού, του Ελληνικού πολιτισμού, που εξακτινώνεται στην Ποίηση, τη φιλοσοφία, σ' όλες ανεξάίρετα τις επιστήμες, στην αρχιτεκτονική, γλυπτική, μουσική, τη γλώσσα.

Γιατί η γλώσσα είναι υπέρτατο πολιτιστικό αγαθό, αυτόνομο, άυταρκες, γεννιέται με τον άνθρωπο και εξελίσσεται μαζί του.

Είναι το μέσον επικοινωνίας με τους άλλους ανθρώπους.

Βαριά κληρονομιά καθώς λέει ο Σεφέρης:

Ξύπνησα με το μαρμάρινο τούτο κεφάλι στα χέρια

που μου εξαντλεί τους αγκώνες και δεν ξέρω

πού να τ' ακουμπήσω.

Έπεφτε στο όνειρο, καθώς έβγαινα από το όνειρο

έτσι ενώθηκε η ζωή μας, και θα είναι ποού

δύσκολο να ξαναχωρίσει.

Η Πολιτιστική Κληρονομιά λοιπόν για τον Έλληνα βαριά.

Μεγάλο χρέος, σκοπός ζωής.

Είμαστε ταυτισμένοι μ' αυτό το πολύτιμο δώρο.

Για τους όπου γης Έλληνες, η Ελληνική γλώσσα και η παράδοση, αποτελούν προμαχώνες αντίστασης στην υποδούλωση, υλική και ηθική. Είναι ο ισχυρότερος συνδετικός ιστός των παραδόσεων και του πολιτισμού μας.

Μήγαρις έχω άλλο στο νου μου

πάρεξ ελευθερία και γλώσσα;

Λόγια του Εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού στο «Διάλογό» του.

Εύστοχα ο Σολωμός ταυτίζει τη γλώσσα με την υπέρτατη αξία της ζωής, την ελευθερία.

Γλώσσα και ελευθερία πάνε μαζί.

Ο ελεύθερος άνθρωπος έχει τη δυνατότητα να μιλήσει, να εκφράσει τις ενδόμυχές του σκέψεις, να δώσει οντότητα στις έννοιες που παλεύουν μέσα του, για να γνωστοποιήσει τα οράματά του, να δώσει το στίγμα της ύπαρξής του.

Γιατί ο ελεύθερος άνθρωπος ολοκληρώνεται ως ύπαρξη, με το Λόγο.

Η έκφραση είναι λειτουργία πνευματική και οδηγεί στην κάθαρση της ψυχής.

Από τη στιγμή που ο άνθρωπος εκφράζεται, λυτρώνεται από το βάρος των εννοιολογικών αγκυλώσεων. Η γλώσσα του δίνει τη δυνατότητα επικοινωνίας.

Γι' αυτό και οι διάφοροι κατακτητές όσοι προσπάθησαν εδώ στην Κύπρο, να καταργήσουν ή να αλλοιώσουν την Ελληνική γλώσσα, οι Φράγκοι με βίαιο τρόπο, ακόμα και οι πολιτισμένοι Άγγλοι, με επεμβάσεις στην Παιδεία του τόπου, εισάγοντας την Αγγλική γλώσσα σ' όσα σχολεία ήταν επιχορηγημένα, με 10 ώρες εβδομαδιαίως, όσες και οι ώρες που διδάσκονταν τα Ελληνικά, αλλά προπαντός τη δημόσια υπηρεσία δεν τα κατάφεραν.

Η γλώσσα του Έλληνα της Κύπρου παρέμεινε Ελληνική.

Στην Ελλάδα, υπό την ευρεία της έννοια, στην οποίαν εντάσσεται και η Κύπρος, ο άνθρωπος συνειδητοποίησε πολύ νωρίς την ύπαρξή του και την αξία της γλώσσας του.

Κατάφερε να διατηρήσει τη συνέχεια του γλωσσικού του πλούτου, χωρίς καμιά απολύτως διακοπή.

Έχει μάλιστα την ικανότητα να διαμορφώνει με τέτοιο τρόπο τις ξένες γλωσσικές προσθήκες και κατάλοιπα των διαφόρων κατακτήσεων ώστε να μη ξεχωρίζουν από τη δική του γλωσσική αίσθηση και να αποτελούν δικό του θησαυρό.

Ο Κύπριος γλωσσολόγος κ. Μενέλαος Χριστοδούλου επισημαίνει «Γράφουν βιβλία, αλλάζουν τα γεωγραφικά ονόματα της Κύπρου στο κατεχόμενο μέρος, δεν άφησαν κανένα από τις χιλιάδες παραδοσιακά τοπωνύμια.

Όμως η Ελληνική γλώσσα είναι η Εθνική ταυτότητα του λαού, του οποίου η ιστορία είναι Ελληνοκυπριακή, όχι μόνον Κυπριακή.

Κι αυτή η ελληνοκεντρικότητα της ιστορίας της Κύπρου, οφείλεται στην Ελληνική γλώσσα και μόνο.

Η Κυπριακή διάλεκτος, μια από τις πολλές διαλέκτους της Ελληνικής γλώσσας όπως η Επτανησιακή, η Κρητική, η Ποντιακή κ.λ.π., και την οποίαν φυσικά αγαπούμε και χρησιμοποιούμε στον προφορικό λόγο σε καμιά περίοδο της ιστορίας της δεν υπήρξε απομονωμένη από τη βρυσομάνα Ελληνική γλώσσα. Διαχρονικά: Αρχαία - Κοινή - Καθαρεύουσα - Δημοτική.

Όσοι αποπειρώνται σήμερα να θεωρήσουν την Κυπριακή διάλεκτο ως γλώσσα, ανάμεσά τους και κάποιοι πανεπιστημιακοί, που διατείνονται ότι θα δημιουργήσουν Κυπριακή γλώσσα, γράφοντας γραμματική, συντακτικό, πέραν των ήδη υπάρχοντων, ό,τι θα καταφέρουν είναι η απομόνωση της Κύπρου από τον υπόλοιπον Ελληνισμό, από το Έθνος.

Η Κυπριακή γλώσσα, ως θέλουν να ονομάζουν την διάλεκτο, θα καταφέρουν να ομιλείται μόνον από 800 - 900 χιλιάδες ανθρώπους απομονωμένους, εγκλωβισμένους μέσα στον περίγυρο των αλλόγλωσσων.

Λέγουν ότι η Κυπριακή γλώσσα δεν έχει καμιά σχέση με την Ελληνική. Πλανώνται οικτρά και πρέπει να μελετήσουν ενδελεχώς, όλες τις περιόδους της γλωσσικής μας κληρονομιάς.

Θα διαπιστώσουν αρχαιολογικά ευρήματα και ιστορικά κείμενα που αποδεικνύουν

ότι από την εγκατάσταση των Αχαιών στον κυπριακό χώρο, αναπτύχθηκε ο Ελληνικός πολιτισμός. Το νησί απέκτησε πολιτισμική παράδοση (κοινή γλώσσα, θρησκεία, ήθη και έθιμα).

Με την συνοχή του πολιτισμού καθιερώθηκε η κοινή πορεία Ελλάδας και Κύπρου.

Ιδιαίτερα αυτή την κοινή Ελληνική γλώσσα πρέπει να τη διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού, αλλιώς πως αν ακολουθήσουμε τους νεοκυπρίους, θα απομονωθούμε από τον υπόλοιπον Ελληνισμό και θα είμαστε οι ολιγάριθμοι αρχοντοχωριάτες.

Η προσπάθεια αυτής της απομόνωσης και συρρίκνωσης της γλώσσας των Ελλήνων της Κύπρου σημαίνει απογύμνωση και συρρίκνωση των πνευματικών αξιών της πολιτιστικής παράδοσης.

Τρεις χιλιάδες χρόνια κατόρθωσε η πατρίδα μας να κρατήσει την Ελληνική γλώσσα, τα ήθη και τα έθιμα, όλες τις πολιτιστικές αξίες.

Δεν έχει κανένας το δικαίωμα να μετατρέψει την Κύπρο σε διεθνή παλλακίδα.

Δεν έχουν δικαίωμα, οι ολίγοι αυτοί, όποιοι και να είναι να απεμπολούν την πλούσια κληρονομιά που μας κληροδότησαν οι προπάτορες μας ανά τους αιώνες.

Ο Ελληνισμός της Κύπρου κατόρθωσε να καλλιεργήσει μια πλουσιότατη γλώσσα και να ντύσει ακόμα και τις απειροελάχιστες έννοιες, μ' ένα ένδυμα απλό, κατανοητό.

Το τρίπτυχο Αγώνας για Ελευθερία – πολιτιστική δημιουργία και Γλώσσα υπάρχει και σήμερα μέσα στη συγχυσμένη εποχή μας και λειτουργεί καταλυτικά.

Εμείς οι κληρονόμοι, οι Πανέλληνες, έχουμε κληρονομήσει τον πιο μεγάλο ποιητή, τον Όμηρο που ο Ιωάννης Θεοδωρακόπουλος λέει ότι η όρασή του είναι τόσο έντονη, κρυστάλλινη, ώστε σχεδόν ενώνεται με τα πράγματα και όταν διαβάσουμε τα κείμενά του έχουμε την αίσθηση ότι η λέξη ενώνεται με το πράγμα. Και όχι μόνο, τους τραγικούς ποιητές, τον Ησίοδο, τον Πλάτωνα, τον Αριστοτέλη, τον Θουκυδίδη, τον Ηρόδοτο, πατέρα της Ιστορίας, τον Ζήνωνα Κιτιέα, τον Λεόντιο Μαχαιρά, τον Βουστρώνιο, τον Άγιο Νεόφυτο, τον Ρωμανό τον μελωδό, το Δημοτικό τραγούδι, όλες τις επιγραφές που ανευρίσκονται στα σπλάχνα της γης μας με τις ανασκαφές, για να γίνουν οι οδοδείκτες της πορείας μας μέσα στους αιώνες, έστω κι αν δεχτήκαμε πανταχόθεν επιθέσεις υφαρπαγής αυτής της τεράστιας κληρονομιάς, που εμείς δυστυχώς δεν έχουμε κατανοήσει την αξία της.

Ένα από τα μεγαλύτερα σφάλματα είναι η κατάργηση των Αρχαίων Ελληνικών από τα σχολεία με τη μεταρρύθμιση του 1976.

Κόψανε το ολόδροσο δέντρο της γλώσσας σύρριζα και είναι προφανές πως, όταν κόψεις το δέντρο και δεν τρέφεται από τη ρίζα του, τα κλαδιά με την πάροδο του χρόνου θα μαραθούν.

Κι ενώ εμείς κάναμε αυτό το έγκλημα στον εαυτό μας, οι Ευρωπαϊκές χώρες η μια μετά την άλλη εισάγουν την αρχαία Ελληνική στα σχολεία τους, Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία, ακόμα κι από το Δημοτικό στην Αγγλία.

Και δεν έφτανε η κατάργηση των αρχαίων ήρθε σε λίγο και το μονοτονικό και ισοπέδωσε τα πάντα. Ήταν η χαριστική βολή για την πλήρη αποκοπή από τη γλωσσική παράδοση

Αιώνων.

Καταφέραμε να καταστρέψουμε το γλωσσικό αισθητήριο των νέων.

Πρόταση από έκθεση μαθητή Γ΄ Λυκείου: Στη σημερινή εποχή που ζουμέ Γλώσσα και πολιτισμός είναι συμπυκνωμένοι» σημάντορες άνεμοι που ιερουργούν θα πει ο Ελύτης κι ο Σεφέρης στο λόγου κατά τη βράβεισή του με το βραβείο Νόμπελ, στη Στοκχόλμη, χαιρέτησε την απόφαση της Ακαδημίας να τον τιμήσει, γιατί ήθελε να τιμήσει τη γλώσσα του, την Ελληνική. Ζητά συγγνώμη που αναγκάζεται να μιλήσει στην Αγγλική.

Εξέφρασε τη χαρά του γιατί γράφει σε μια γλώσσα περιλάλητη, η οποία δεν έπαψε ποτέ της να μιλιέται, όσο κι αν δέχτηκε αλλοιώσεις.

Η Ελληνική γλώσσα στενά συνδεδεμένη με την Ελληνική παράδοση, είναι μια ζωντανή και στην πραγματικότητα διεθνής γλώσσα και κακώς εμείς οι ίδιοι την κατακρεουργούμε.

«Μα τι γυρεύουν οι ψυχές μας πάνω σε

καταστρώματα καταλυμένων караβιών

Μουρμουρίζοντας λέξεις από ξένες γλώσσες;

Γιώργος Σεφέρης

Και ο Κωνσταντίνος Τσάτσος, Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας είπε: η καλλιέργεια της γλώσσας είναι το μέτρον του πολιτισμού μιας χώρας.

Όλη η Ελληνική παράδοση αποτελεί τη λαυγή φάρο σοφίας και γνώσης.

«Έλληνες αεί παίδες εσμέν»

Ο χρόνος δεν καταλύει τίποτε, η διαχρονικότητα της γλώσσας και του πολιτισμού είναι ανεξάντλητη. Ύδωρ ζείδωρο κι αυτά πρέπει να διδαχθούν τα Ελληνόπουλα, τις αρχές του πολιτισμού μας, την αγάπη για τη γνώση, την Δημοκρατία, τη Δικαιοσύνη, την Ειρήνη, την Ελευθερία, τον αυτοσεβασμό και την πειθαρχία, κληροδοτήματα από τους προπάτορες μας.

Κάτι που πάει να εκλείψει στην εποχή μας.

Ο Έλληνας για να καταξιωθεί πρέπει αυτόβουλα ν' ακολουθήσει αυτές τις αξίες, να βρει τις πηγές της γραπτής και άγραφης παράδοσης, που κληρονόμησε.

Τότε θα καταξιωθεί ως «άνθρωπος χαρίεις».

Η επαναφορά των Αρχαίων Ελληνικών στα σχολεία είναι βιολογική ανάγκη παρ' όλον ότι η βουλευτής, γνωστή από παλιές θέσεις «περί συνωστισμού στη Σμύρνη» κ. Μαρία Ρεπούση και η οποία έφυγε από την ολομέλεια της Βουλής, όταν ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου ζήτησε να τηρηθεί ενός λεπτού σιγή για τα θύματα της ποντιακής γενοκτονίας, ζήτησε την κατάργηση των αρχαίων Ελληνικών.

Διαφωνώ απολύτως μαζί της κι ας είναι καθηγήτρια Ιστορίας και ιστορικής εκπαίδευσης στην Παιδαγωγική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Απορώ τι και πώς διδάσκει.

Δεν είναι η μόνη η κ. Ρεπούση που απαξιώνει τη γλώσσα, την ιστορία και τον Ελληνικό Πολιτισμό.

Ο κ. Κώστας Καρράς, πριν από μερικά χρόνια δημιούργησε κατ' εντολή ξένων, τη Διαβαλκανική Επιτροπή με μέλη ένα εκπρόσωπο από τις έντεκα βαλκανικές χώρες. Εκπρόσωπος της Κύπρου ο κ. Νιαζί Κιλζίγκιουρέκ, με σκοπό να μελετήσουν τα βιβλία της Ιστορίας.

Πρόθεσή τους να απαλείψουν δήθεν τις συγκρούσεις μεταξύ των χωρών αυτών, τα ιστορικά γεγονότα, για να πετύχουν τη συνύπαρξή τους.

Όταν τον ρώτησα γιατί δεν έβαλε κι ένα Έλληνα καθηγητή Πανεπιστημίου μαζί με τον Νιαζί, δυσκολεύτηκε ν' απαντήσει.

Τον επόμενο χρόνο στα βιβλία Ιστορίας της Γ΄ Λυκείου έγραφαν ότι ο Αγώνας της ΕΟΚΑ ήταν κοινωνικός και οικονομικός.

Ευτυχώς ο τότε Υπουργός Παιδείας κ. Ουράνιος Ιωαννίδης τα έστειλε πίσω. Ύστερα ακολούθησε το γνωστό βιβλίο της Μαρίας Ρεπούση.

Η Διαβαλκανική Επιτροπή εξέδωσε 4 τόμους με τους ακόλουθους τίτλους: Οθωμανική Αυτοκρατορία, Έθνη και κράτη στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Βαλκανικοί Πόλεμοι, Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος που περιέχουν ανιστόρητες και απαράδεκτες ιδέες, π.χ. Τα έθνη δεν είναι παρά κατασκευάσματα του νου μας και επινοήθηκαν πρόσφατα.

Το παιδομάζωμα (ντεσσιρμέ) παρουσιάζεται ως στρατολόγηση και όχι αρπαγή.

Οι Χριστιανοί γονείς πλήρωναν τους Τούρκους να παίρνουν τα παιδιά τους για να ευτυχίσουν.

Ο Μέγας Αλέξανδρος άφησε την αυτοκρατορία του στη Χερσόνησο των Βαλκανίων σ' όλους τους βουνίσσιους Σέρβους.

Προσπαθούν να μετατρέψουν την ιδιαίτερη Ελληνική πατρίδα του εκπολιτιστή στρατηλάτη του εφοδιασμένου με την Ελληνική γλώσσα και παιδεία, σε Μακεδονικό Ομόσπονδο Κράτος, ξεχωριστό από την υπόλοιπη Ελλάδα. Κι ας μη μίλησε ποτέ την γλώσσα των Σκοπιανών, ούτε οι Σκοπιανοί την Ελληνική γλώσσα του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Η Ελληνοχριστιανική παιδεία είναι ο Εθνικός τους πλούτος. Κανένας δεν έχει το δικαίωμα όσο σοφός κι αν διατείνεται ότι είναι, να την καταστρατηγεί ή να την υπονομεύει.

Πρέπει όμως να διδάσκονται τα Αρχαία Ελληνικά με τρόπον εύχαρη και δημιουργικό. Να επισημαίνεται η αξία τους συμπυκνωμένη, να επισημαίνεται η λογικότητα της σύνταξης και η ανάδυση του ψηλού περιεχομένου των κειμένων.

Η γλώσσα να γίνει εργαλείο των μαθητών για έρευνα και μάθηση. Τότε θα κατανοήσουν την αξία της γλώσσας για επικοινωνία και πνευματική ανέλιξη τους.

Θα την σεβαστούν και θα την αγαπήσουν, θα την θαυμάσουν, κι αυτός ο θαυμασμός, θα τους οδηγήσει στον αυτοσεβασμό.

Τα Αρχαία Ελληνικά και η περιδιάβαση στα κείμενα πρέπει νάναι στόχος της μεταρρύθμισης στην Ελλάδα και την Κύπρο.

Εφαρμογή όμως αυτής της μεταρρύθμισης με σύγχρονες μεθόδους και μέσα.

Να μάθουν ότι τίποτε στον κόσμο δεν είναι στατικό, αλλά ανελίσσεται.

Έτσι και η γλώσσα ανελίχθηκε μέσα στους αιώνες. Αρχαία - Κοινή - Καθαρεύουσα - Δημοτική.

Να κάμουν σύγκριση της Κυπριακής διαλέκτου με άλλες Ελληνικές διαλέκτους.

Να μάθουν ότι στην Κυπριακή διάλεκτο υπάρχουν πλείστες Ομηρικές λέξεις.

Να μάθουν ότι τα Δημοτικά τραγούδια μας έχουν κοινή προέλευση με Δημοτικά τραγούδια σε άλλες περιοχές της Ελλάδας για να κατανοήσουν, ότι η Ελληνική γλώσσα είναι το όργανο που μας συνδέει με το παρελθόν και το παρόν αλλά και ότι στο μέλλον πρέπει να λειτουργήσει ως συνδετικός κρίκος των απανταχού Ελλήνων σε όποιαν ήπειρον κι αν κατοικούν.

Για τον Πλάτωνα Παιδεία είναι η διαπαιδαγώγηση των νέων προς την αρετή, την οποία θεωρούσε ομορφιά και υγεία της ψυχής, ενώ ο Ισοκράτης την αποκαλούσε σεβαστό και ασφαλές απόκτημα της ζωής και ο Πλούταρχος θεοφιλή και θεία.

Αυτή η Παιδεία πρέπει να παραμείνει Ελληνοκεντρική δηλαδή στραμμένη στον Ελληνικό πολιτισμό και την Ελληνική γλώσσα. Το μεγαλείο του Ελληνισμού είναι ότι εκράτησε ως λαός αναλλοίωτα τα λεκτικά σύμβολα.

Μέσω των αναλυτικών προγραμμάτων πρέπει να αποκρυσταλλωθούν οι διαχρονικές έννοιες.

Χρειάζεται :

1. Επάρκεια διδακτικού προσωπικού με μετεκπαίδευση κα συνεχή επιμόρφωση.
2. Ποιότητα της ύλης και όχι ποσότητα
3. Ελκυστική παρουσίαση βιβλίων, με κριτικές ερωτήσεις, με έρευνες σε πηγές, αρχεία και χρήση διαδυχτίου

4. Μείωση αριθμού μαθητών κατά τάξη και ενεργός συμμετοχή τους

5. Να σταματήσει η από καθέδρας διδασκαλία του καθηγητή.

6. Εμπλουτισμός του εξοπλισμού, χάρτες, κασέτες, DVD και ότι δήποτε άλλο που θα εισάγει τους μαθητές στη σωστή γνώση.

Τούτο χρειάζεται πολλή μελέτη από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, αρμόδιες επιτροπές πανεπιστημιακών καθηγητών και συνεχή προσπάθεια εμπέδωσης της αξίας της γλώσσας.

Να τονιστεί ο πλούτος, συγκριτικά με άλλες γλώσσες, η μουσικότητά της.

Όλα αυτά πρέπει να γίνουν έναυσμα μάθησης, χαράς και περηφάνειας, όχι σοβινισμού από τους νέους ανθρώπους.

Ν' αγαπήσουν την κληρονομιά τους και να την διαφυλάξουν.

Η γλώσσα μας είναι ο ισχυρότερος δεσμός των παραδόσεων, του πολιτισμού μας, συμβάλλει καθοριστικά στη διαμόρφωση της ιστορικής και εθνικής συνείδησης.

Με αυτήν οι ηθικές και κοινωνικές αξίες, διαμορφώνουν τον Άνθρωπο.

Με αυτογνωσία και σεβασμό να μελετούμε τη γλώσσα μας, αρχαία και κοινή Ελληνική και να παραδώσουμε αυτή την κληρονομιά στα παιδιά μας, ως πολύτιμο θησαυρό.

Η νεοελληνική γλώσσα και η νεοελληνική λογοτεχνία που κληρονομήσαμε είναι αγκωνάρι που στηρίζει την ύπαρξή μας ως νεοέλληνες.

Κλαίρη Αγγελίδου

Πηγή: churchofcyprus.org.cy